

Ministerstvo zdravotníctva SR

Metodika pre stanovenie výšky náhrady poskytovanej zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu SR

**v nadväznosti na Rozhodnutie Komisie č. 2012/21/EU o uplatňovaní článku 106 ods. 2
Zmluvy o fungovaní EÚ na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom
záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného
hospodárskeho záujmu na podporu poskytovateľov ambulantnej zdravotnej
starostlivosti v rámci budovania regionálnych centier integrovanej starostlivosti**

Bratislava, august 2024

1. Úvod

Ministerstvo zdravotníctva SR poskytuje finančné prostriedky z prostriedkov Programu Slovensko 2021 – 2027 v rámci špecifického cieľa RSO4.5 „Zabezpečenie rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšenie odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti a podpory prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť“ ako štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme v súlade s rozhodnutím Komisie č. 2012/21/EU o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „rozhodnutie“).

DEFINÍCIA SLUŽBY VŠEOBECNÉHO HOSPODÁRSKEHO ZÁUJMU

Pod pojmom „služby vo verejnom záujme“ je možné podľa rozhodnutia rozumieť služby všeobecného hospodárskeho záujmu, v podmienkach zdravotníctva poskytovanie zdravotnej a dlhodobej starostlivosti v zdravotníckom zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti alebo v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Táto metodika je určená pre stanovenie výšky náhrady poskytovanej zo zdrojov EFRR a štátneho rozpočtu v rámci P SK a je neoddeliteľnou súčasťou Schémy štátnej pomoci SVHZ na podporu poskytovateľov ambulantnej zdravotnej starostlivosti v rámci integrácie ambulantnej zdravotnej starostlivosti v rámci budovania regionálnych centier integrovanej starostlivosti (ďalej len „schéma“).

Pre účely tejto metodiky sa v zmysle schémy za službu všeobecného hospodárskeho záujmu (SVHZ) určuje služba poskytovania ambulantnej zdravotnej starostlivosti definovanej v § 7 ods. 1 písm. a) a § 8 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“) a prevádzkovej v zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti podľa § 7 ods. 3 písm. d) a § 7 ods. 4 písm. a) bod 1 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti“).

Za SVHZ sa určujú služby poskytovania ambulantnej zdravotnej starostlivosti podľa § 8 ods. 1 zákona o zdravotnej starostlivosti v rámci RCIS v rozsahu činností určených v povolení podľa § 11 ods. 2 písm. d) a g) zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti v zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti poliklinika, všeobecná nemocnica, časť ambulantná zdravotná starostlivosť (nemocnica s poliklinikou).

V zmysle článku 5 rozhodnutia nesmie byť výška poskytnutej náhrady prijímateľovi pomoci, ktorý pre účely tejto metodiky poskytuje ambulantnú zdravotnú starostlivosť, vyššia, ako je nevyhnutné na pokrytie čistých nákladov vzniknutých pri plnení záväzkov služby vo verejnom záujme, so zohľadnením relevantných príjmov a primeraného zisku z akéhokoľvek vlastného kapitálu nevyhnutného na plnenie záväzkov zo služby všeobecného hospodárskeho záujmu bez ohľadu na to, či sa príjem pokladá za štátnu pomoc v zmysle článku 107 Zmluvy o fungovaní EÚ.

Ministerstvo zdravotníctva SR ako poskytovateľ náhrady musí zabezpečiť, aby neboli udeľované vyššie náhrady, ako je stanovené v článku 5 uvedeného rozhodnutia a za tým účelom vykonáva kontrolu a overovanie nadmernej náhrady v súlade s článkom 6 rozhodnutia každý rok počnúc kalendárnym rokom ukončenia realizácie investičnej fázy projektu počas celej doby poverenia a na konci obdobia poverenia. Prijímateľ pomoci (ďalej len „prijímateľ“) predkladá výpočet podľa tejto metodiky.

Posledný vývoj práva Európskej únie (EÚ) v oblasti štátnej pomoci¹ nasvedčuje, že EÚ považuje sociálne a zdravotné služby za služby všeobecného hospodárskeho záujmu a upravuje ich financovanie v osobitnom režime, ktorý zabezpečí ich zlučiteľnosť so spoločným trhom. To, či poskytovanie určitej sociálnej služby, resp. zdravotnej starostlivosti predstavuje ekonomickú (hospodársku) činnosť, je potrebné posúdiť v závislosti od spôsobu jej organizácie v rámci daného členského štátu. „Aby sa určitá služba mohla považovať za hospodársku/ekonomickú činnosť, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia o vnútornom trhu (voľný pohyb služieb a sloboda usadiť sa), je základným predpokladom to, že je poskytovaná za odplatu. Za službu však nemusia nevyhnutne platiť príjemcovia služieb. Ak poskytovatelia zdravotnej starostlivosti poskytujú zdravotnú starostlivosť za odplatu, či už zaplatenú priamo zo strany pacientov alebo z iných zdrojov (platby zo zdravotných poisťovní), poskytovanie tejto zdravotnej starostlivosti je možné považovať za hospodársku činnosť“.

Rozhodnutie sa okrem iného uplatňuje na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udelené podnikom v súvislosti so službami všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej aj „SVHZ“) v zmysle čl. 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ ak:

- ide o náhradu za poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, ktoré spĺňajú základné sociálne potreby, pokiaľ ide o zdravotnú a dlhodobú starostlivosť, starostlivosť o dieťa, prístup a reintegráciu na trh práce, sociálne bývanie a starostlivosť o zraniteľné skupiny a sociálne začlenenie týchto skupín².
- prijímateľ je poverený poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu a obdobie trvania poverenia nepresiahne 10 rokov, okrem prípadov ak sa od poskytovateľa služby vyžaduje významná investícia, ktorú treba počas dlhšieho obdobia amortizovať v súlade so všeobecne uznávanými účtovnými zásadami³.

2. METODIKA PRE URČENIE VÝŠKY NÁHRADY

Poskytovateľ poskytne prijímateľovi podľa schémy nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“) na oprávnené výdavky na realizáciu investície nevyhnutnej pre poskytovanie SVHZ.

Primeraná náhrada nesmie presiahnuť sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov na SVHZ podľa bodu 1 tejto metodiky, ktoré sú potrebné na poskytovanie tejto SVHZ a preukázateľne s ňou súvisia plus primeraný zisk a ich výška musí byť vypočítaná v súlade s nižšie uvedenou metodikou výpočtu. Náklady, ktoré vzniknú počas poskytovania SVHZ, musia byť uznané za oprávnené výdavky v súlade s článkom I. schémy.

Poskytovateľ zodpovedá za udelenie náhrady v súlade s článkom 5 rozhodnutia, podľa ktorého **výška oprávnenej náhrady za službu všeobecného hospodárskeho záujmu nepresiahne sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov na službu všeobecného hospodárskeho záujmu, ktoré vznikli pri plnení záväzkov služieb vo verejnom záujme a primeraný zisk.**

Výška oprávnenej náhrady za SVHZ = Čisté náklady na SVHZ + Primeraný zisk

Výška oprávnenej náhrady na SVHZ sa vypočíta podľa vzorca:

Čisté náklady na SVHZ = Náklady na SVHZ - Príjem za SVHZ

¹ Oznámenie Komisie 2012/C 8/03 Rámec Európskej únie pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (2011)

² Článok 2 ods. 1 písm. c) rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EÚ

³ Článok 2 ods. 2) rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EÚ

Náklady na SVHZ = celkové hrubé náklady potrebné na poskytovanie SVHZ počas doby trvania poverenia⁴

Príjem za SVHZ = celý príjem získaný za SVHZ v rámci trvania poverenia

Náklady, ktoré sa zohľadňujú, zahŕňajú všetky náklady, ktoré vznikli počas poskytovania služby všeobecného hospodárskeho záujmu, ako je definovaná v bode 1 tejto metodiky, a to za nasledovných podmienok:

1. Ak sú všetky činnosti prijímateľa obmedzené na službu všeobecného hospodárskeho záujmu, výkonom ktorej je poverený v rámci projektu, zohľadnia sa všetky jeho náklady.
2. Ak prijímateľ vykonáva aj činnosti, ktoré nespádajú do rozsahu služby všeobecného hospodárskeho záujmu podľa definície v bode 1 tejto metodiky a vykonávaním ktorej je poverený v rámci projektu, zohľadnia sa len náklady súvisiace so službou všeobecného hospodárskeho záujmu.

Náklady pridelené na službu všeobecného hospodárskeho záujmu pokrývajú len náklady vzniknuté pri poskytovaní služby všeobecného hospodárskeho záujmu do výšky stanovenej v článku I. a K. schémy, preukázateľne súvisia so službou všeobecného hospodárskeho záujmu.

Primeraným ziskom je miera rentability kapitálu, ktorá nepresahuje príslušnú swapovú mieru zvýšenú o prémii vo výške 100 základných bodov. Relevantná swapová úroková miera je swapová úroková miera, ktorej splatnosť a mena zodpovedajú trvaniu a mene poverovacieho aktu⁵. V prípade, ak je vlastné imanie v overovanom roku nižšie ako 0 eur, tak primeraný zisk je 0 eur.

V prípade, ak je v čase skončenia doby trvania poverenia zostatková hodnota majetku podľa odpisového plánu nenulová, zostatková hodnota majetku nadobudnutého realizáciou investície je považovaná za nadmernú náhradu. Túto zostatkovú hodnotu je prijímateľ povinný vrátiť poskytovateľovi formou úhrady peňažných prostriedkov.

3. KONTROLA NADMERNEJ NÁHRADY

Je potrebné zabezpečiť, aby náhrada poskytnutá za služby všeobecného hospodárskeho záujmu spĺňala požiadavky stanovené v rozhodnutí, a najmä aby prijímateľovi pomoci nebola poskytnutá vyššia náhrada (nadmerná náhrada), ako je stanovená v rozhodnutí.

Ministerstvo zdravotníctva SR, ako poskytovateľ náhrady musí zabezpečiť, aby neboli udeľované vyššie náhrady, ako je stanovené v článku 5 rozhodnutia a za tým účelom vykonáva overovanie nadmernej náhrady podľa tejto metodiky.

Predkladanie kontrolného výpočtu nadmernej náhrady podľa *Prílohy 1 Metodiky* a primeranosť výšky náhrady za SVHZ bude zo strany poskytovateľa predmetom kontroly po ukončení investičnej fázy projektu a to od začiatku poverenia na výkon SVHZ definovaného poverovacím aktom každoročne počas celej doby poverenia. Za začiatok poverenia sa považuje kalendárny mesiac kalendárneho roka, v ktorom bol technicky zhodnotený hmotný majetok zaradený do užívania a od kedy prijímateľ tento majetok odpisuje (amortizuje).

Prijímateľ predkladá podklady na overenie nadmernej náhrady za predchádzajúci kalendárny rok poskytovateľovi každoročne do 30. 9.

V prípade, ak bola prijímateľovi poskytnutá nadmerná náhrada, poskytovateľ požiada prijímateľa o vrátenie celej výšky nadmerne poskytnutej náhrady, ktorú je prijímateľ povinný v zmysle článku P. ods. 9 schémy

⁴ Vráťane daňových odpisov podporenej investície

⁵ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/sgei/swap-rate-proxies_en

vrátiť poskytovateľovi, ktorý poskytol prijímateľovi NFP, pokiaľ sa neuplatňuje výnimka uvedená v článku N., odsek 10 druhá veta schémy.

4. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Táto metodika nadobúda platnosť a účinnosť dňom uverejnenia schémy v Obchodnom vestníku.

Súčasťou metodiky je výpočet náhrady poskytovanej zo zdrojov P SK a štátneho rozpočtu SR v nadväznosti na rozhodnutie, ktorý tvorí *Prílohu 1 Metodiky*.

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Príloha č. 9.1

Príloha 1 k Metodike pre stanovenie výšky náhrady poskytovanej zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu SR (P SK)

KONTROLA NÁHRADY POSKYTOVANEJ ZO ZDROJOV EÚ A ŠTÁTNEHO ROZPOČTU SR V NADVÄZNOSTI NA ROZHODNUTIE KOMISIE č. 2012/21/EÚ Z 20. DECEMBRA 2011

FINANČNÝ VÝKAZ (pre všetky právne formy žiadateľov o príspevok)
pre kontrolu poskytnutej náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu

Identifikácia žiadateľa	
Názov žiadateľa/prijímateľa:	
IČO:	
1. NÁKLADY / VÝDAVKY	Suma v EUR
Náklady na činnosti SVHZ	
Náklady na činnosti okrem SVHZ	
NÁKLADY CELKOM (kontrola na účtovnú závierku)	0
2. VÝNOSY / PRÍJMY	Suma v EUR
Výnosy/príjmy z činnosti SVHZ	
Výnosy/príjmy z činnosti okrem SVHZ	
VÝNOSY/PRÍJMY CELKOM (kontrola na účtovnú závierku)	0
3. ZISK	Suma v EUR
Zisk z činnosti SVHZ	
Zisk z činnosti okrem SVHZ	
ZISK CELKOM (kontrola na účtovnú závierku)	0
4. PRIMERANÝ ZISK ZA VÝKON SVHZ	Suma v EUR alebo %
Vlastný kapitál (EUR)	
Swapová úroková sadzba (%)	
Primeraný zisk (EUR) (Vlastný kapitál * (swapová úroková sadzba + 100 bázičných bodov)) (V prípade ak je hodnota vlastného kapitálu ≤ 0 EUR, primeraný zisk = 0 EUR)	
5. ZOSTATKOVÁ HODNOTA	Suma v EUR
Zostatková hodnota majetku nadobudnutého realizáciu podporenej investície nevyhnutnej pre poskytovanie SVHZ (Vypĺňa sa len v prípade, ak v poslednom roku poverenia je zostatková hodnota majetku podľa odpisového plánu je nenulová. V iných prípadoch sa nevypĺňa.)	
Výška pokrytia nákladov za SVHZ a primeraného zisku / nadmerná náhrada	0